Adam Mehrle – německý cukrovarník v českých službách

ADAM MEHRLE – GERMAN SUGAR MANUFACTURER IN CZECH SERVICES

Před 140 lety zemřel ve Smiřicích cukrovarník německého původu Adam Mehrle (1824–1881), jehož profesní dráha je názornou ukázkou personálních poměrů v cukrovarnictví českých zemí v polovině 19. století, kdy investoři ještě neměli k dispozici dostatek tuzemských zkušených vedoucích pracovníků, jimž by svěřili vedení nově budovaných závodů, a tak se často museli poohlížet ve vyspělejším zahraničí.

Adam Mehrle se narodil 24. září 1824 v tehdy bavorském Mundenheimu v Porýní, kde byl jeho otec Jakub Mehrle městským písařem. Matka Elisabetha, rozená König, pocházela z Bensheimu v Hesensku. Roku 1840 nastoupil jako elév do Bádenské společnosti pro cukrovarnictví ve Waghäuselu (Die Badische Gesellschaft für Zuckerfabrikation in Waghäusel), provozující jeden z největších řepných cukrovarů na evropském kontinentu. Dílem v cukrovaru ve Waghäusel a dílem v cukrovaru v Altshausen ve Württembersku se mu podařilo ve 40. letech 19. století postupně vypracovat až na pozici cukrmistra, tj. vedoucího výroby. Získal tak dostatečnou průpravu k samostatnému řízení cukrovaru, což jej nakonec přivedlo do Čech.

Prostřednictvím svého tehdejšího šéfa a administrátora bádenských a württemberských cukrovarů Louise von Haber byl totiž v roce 1850 přijat velkostatkářem Michaelem svobodným pánem Dobřenským z Dobřenic do nově postaveného cukrovaru v Syrovátce na Královéhradecku. Zde byl posléze jmenován správcem továrny, což byla nejvyšší pozice odpovídající de facto dnešní pozici ředitele závodu. Toto angažmá mu přineslo vedle vítaného uplatnění profesních schopností též rodinné štěstí v podobě manželky Františky a prvních tří dětí narozených v letech 1854–1858.

Roku 1858 nastoupil Adam Mehrle službu u knížecího rodu Schwarzenbergů, aby vedl výrobu v nově vybudovaném cukrovaru v Osově u Dobříše. Tento cukrovar patřil co do množství zpracované řepy k menším provozům, a tak v roce 1867 využil příležitosti a přešel jako ředitel do právě stavěného moderního závodu barona Liebiega ve Smiřicích. Ve smiřickém cukrovaru, který oproti Osovu patřil k největším v Čechách, Mehrle působil čtrnáct let, až do svého předčasného úmrtí v závěru kampaně 1880/1881.

Adam Mehrle byl počítán k předním cukrovarnickým odborníkům v Čechách, zapojoval se aktivně do oborové spolkové činnosti a v odborných kruzích se těšil velkému respektu. Od založení roku 1869 byl členem Spolku cukrovarníků východních Čech, v letech 1871–1877 byl opakovaně zvolen do výboru tohoto spolku a v letech 1877–1881 byl jeho místopředsedou. Právě za východočeské cukrovarníky byl pak roku 1876 zvolen do prvního výboru Spolku pro průmysl cukrovarnický v Čechách. Mehrle se řadil k takovým osobnostem našeho tehdejšího cukrovarnictví, jakými byli Bedřich Frey, Josef Pfleger, Gustav Hodek, Jan Vincenc Diviš, Emanuel Nettwall, František V. Goller, Arnošt Mik, Bohumil F. Gross, Matouš Jezbera, František Wiesner, Bedřich Napravil, Vilém K. Jarkovský, Jan Zapotil a další.

Zemřel předčasně po krátké nemoci dne 21. března 1881 ve Smiřicích ve věku 56 let. Pochován byl 24. března 1881 jako první na novém hřbitově založeném v blízkosti smiřického cukrovaru, kde lze spatřit jeho monumentální náhrobek v podobě pískovcového obelisku, na kterém jsou vytesána základní životopisná data zesnulého (je zde bohužel uveden chybný rok narození 1825).

Vlastimil Málek

Obr. 1. Adam Mehrle a jeho náhrobek na hřbitově ve Smiřicích